

Europaparlamentets sjunde valperiod

En grön utvärdering

1. Främja krisåterhämtning genom social rättvisa

Huvudfrågor: Under den gångna valperioden inträffade en ekonomisk kris som lamslog EU:s länder, särskilt i unionens södra delar. Samtidigt som euroområdet gled allt djupare ned i recession slog arbetslösheten nya rekord i flertalet medlemsstater, vars statsskulder mångdubblades när staten fick gå in och rädda banker från konkurs. Mängder av rådsmöten har hållits, med klent resultat. Europeiska centralbankens (ECB) löfte att rädda euron kunde dock stabilisera statspappersmarknaderna tillfälligt. Många grundläggande krav på demokratiskt ansvarstagande har dock fortfarande inte uppfyllts, och de populistiska EU-skeptikerna växer i antal.

Detta har vi åstadkommit: Sedan krisens början har den finansiella och ekonomiska återregleringen skett i allt snabbare takt. De gröna/EFA-gruppen har bidragit till flera viktiga beslut, t.ex. tak för bankchefers bonusar (CRD IV) och inrättandet av organ för finansiell tillsyn. Vi såg till att ECB:s befogenheter för banktillsyn underkastades parlamentarisk kontroll. Vi var en av drivkrafterna bakom skatten på finansiella transaktioner. Vi lanserade idén om en ungdomsgaranti i EU 2009 och har kämpat för utstationerade arbetstagarers rättigheter, så långt de rättsliga ramarna tillåter. Tack vare våra påtryckningar kommer de små och medelstora företagen att få mer forskningsmedel från ramprogrammet Horisont 2020. Vi har banat vägen för en flexibel minskning av delfinansieringen av regionala fonder från de medlemsstater som drabbats hårdast av krisen, samtidigt som vi har uppmanat dem att använda medlen på ett öppet sätt.

Detta har vi inte lyckats åstadkomma: Genom ett stort antal toppmöten utestängde regeringscheferna medvetet Europaparlamentet från besluten om de viktigaste skyddsmekanismerna mot krisen, däribland Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM). Rådet genomförde även drastiska nedskärningar av EU:s budget (den fleråriga budgetramen) på ett sätt som hindrade EU från att bidra till den ekonomiska återhämtningen. Reformen av den gemensamma jordbrukspolitikerna hindrade en rättvis fördelning av jordbruksstöden mellan och inom medlemsstaterna. I parlamentet lyckades finanslobbyisterna vinna gehör hos de konservativa och liberalerna, vilket stoppade en hårdare reglering av banker (CRD III och CRD IV), hedgefonder (AIF-förvaltare och fondföretag) och kreditvärderingsinstitut. Makroekonomisk reglering kan därför inte användas som ett konjunkturdämpande verktyg (sexpaket, tvåpaket). Även om skatten på finansiella transaktioner fortfarande är hotad har domstolen bekräftat Europeiska bankmyndighetens behörighet att förbjuda blankning.

2. Trygga vår framtid på klimat- och energiområdet

Huvudfrågor: Vid FN:s klimatkonferens i Köpenhamn 2009 lyckades man inte enas om ett nytt avtal efter Kyotoprotokollet, vilket innebar ett diplomatiskt dödläge för de internationella klimatförhandlingarna. Kärnkraftskatastrofen i Fukushima 2011 slog håll på myten att kärnkraftverk i utvecklade ekonomier är säkra. Trots extrema väderfenomen och rekordstor smältning av polarisarna domineras klimatdebatten i EU fortfarande av gamla modeller och egenintresse, och i slutet av valperioden kollapsade EU:s utsläppshandelssystem.

Detta har vi åstadkommit: De gröna/EFA-gruppens främsta framgång var förhandlingen om energieffektivitetsdirektivet, där medlemsstaternas mål för energieffektivitet fram till 2020 fastställs. Även om målet att öka energieffektiviteten med 20 procent urvattnades i rådet var detta ett stort framsteg. Vi har också kämpat för att 85 procent av energiforskningsmedlen i ramprogrammet Horisont 2020 ska anslås till forskning om förnybara energikällor och energieffektivitet. Vi har dessutom sett till att EU-infrastruktur som finansieras via det transeuropeiska transportnätet är förenlig med miljökraven och klimatmålen och att medlemsstaterna får inkludera miljökostnader i vägtullar för lastbilar. Vi har bidragit med nya idéer om Europas ekonomiska framtid och fick majoritetens stöd för vår strategi om en pånyttfödd industri för ett hållbart Europa. Vår grupp är slutligen Europaparlamentets starkaste kritiska röst mot skiffergasutvinning genom hydraulisk spräckning (s.k. fracking) och mot kärnkraft, till exempel genom våra krav på tuffare stresstester.

Detta har vi inte lyckats åstadkomma: Vi fick se ett bakslag för Sternrapporten och dess tidsscenarier när parlamentet röstade nej till ett ovillkorligt mål om att minska växthusgasutsläppen med 30 procent före 2020, oavsett vad de internationella klimatförändringarna utmynnar i. EU:s utsläppshandelssystem har kollapsat, vilket hindrar nödvändiga framtidsinvesteringar. Vi har heller inte kunnat åstadkomma en europeisk motsvarighet till den tyska energiomställningen. Trots vår tveksamhet förespråkar dessutom Europeiska kommissionen kärnenergi i allt större utsträckning, vilket är ett hot mot planen att göra energiomställningen till en av Europas grundvalar.

3. Främja en ren miljö

Huvudfrågor: En rad livsmedelsskandaler inträffade i EU under valperioden, t.ex. ehec-bakterier i grönsaker och hästkött i lasagne, och livsmedelsindustrins metoder hamnade under luppen. Samtidigt är flertalet av EU:s fiskbestånd överfiskade till följd av trålning i industriell skala och nationella egenintressen, vilket gör reformen av den gemensamma fiskeripolitiken oerhört viktig.

Detta har vi åstadkommit: Med ett Europaparlament som för första gången var jämställt med rådet i både reformen av den gemensamma fiskeripolitiken och reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken var omröstningen om den gemensamma fiskeripolitiken vår största framgång. Den satte stopp för överfisket och slog fast att man bara får fånga så mycket fisk att bestånden kan återhämta sig. I stället för tillåta att ländernas flottor fortsätter att fiska sina historiskt tilldelade kvoter öppnas det nu för att miljömässigt hållbara fiskemetoder kan styra kvoterna. Genom reformen av den

gemensamma jordbrukspolitiken införde vi områden med ekologiskt fokus för att begränsa monokulturer och avsätta en viss andel av jordbruksmarken för att skydda den biologiska mångfalden. De gröna/EFA-gruppen har även gått i bräschen för genomförandet av Nagoyaprotokollet om biologisk mångfald, infört stränga bestämmelser om nanomaterial i lagstiftningen om biocidprodukter och livsmedel samt skyddat bin från vissa neonicotinoider i bekämpningsmedel. Vi har kämpat hårt mot jordbruksindustrins påtryckningar för enklare marknadstillträde för genetiskt modifierade organismer och har lyckats skärpa villkoren på det området. Avslutningsvis har vi, tack vare reformen för avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE), bidragit till att sluta cykeln för råmaterial genom att begränsa exporten av sådant avfall till icke-industrialiserade länder.

Detta har vi inte lyckats åstadkomma: Industrilobbyister lyckades åstadkomma en majoritet som hindrade trafikljusmärkning av livsmedel, de tog udden av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken genom att säkra ett oproportionerligt stöd till stora industrijordbruk, de fick Europaparlamentet att rösta nej till 8-timmarsgränsen för djurtransporter och de lyckades urvattna återlämningsnivåer och förfaranden för WEEE. Livsmedelsmärkningen ger fortfarande ingen information om huruvida djuren har fått foder som innehåller genetiskt modifierade organismer, och det enhetliga patentet ger inget fullgott skydd för den biologiska mångfalden och jordbrukarnas rätt till utsädesodling. Trots ny lagstiftning mot olaglig timmerimport fortsätter olagligt timmer att importeras till och förädlas i EU. Detta kan inte stoppas utan straffrättsliga instrument.

4. Kämpa för mänskliga, sociala, demokratiska och digitala rättigheter

Huvudfrågor: Medlemsstaterna drar sig inte för att äventyra EU:s grundläggande fri- och rättigheter i den nationella säkerhetens namn. Som svar på invandringsströmmen efter den arabiska våren 2011 återinfördes tillfälliga gränskontroller, och de dokument som visselblåsaren Edward Snowden offentliggjorde om säkerhetstjänsters övervakning av telekommunikationer avslöjade den mest systematiska integritetskränkningen i Europa på flera årtionden. Grundläggande mänskliga rättigheter ifrågasattes när den ekonomiska krisen försvårade irreguljära migranters situation, och den ungerska högerregeringens reformer hotade rättsstatsprincipen. Att EU:s demokrati är bräcklig illustrerades också då två journalister från Sunday Times, som utgav sig för att vara lobbyister, lyckades muta två parlamentsledamöter i utbyte mot ändringsförslag.

Detta har vi åstadkommit: Med exceptionellt stöd från det civila samhället kunde vi med stor framgång hålla stånd mot Acta-avtalet, som skulle ha skadat friheten på internet och rätten till integritet. Vi lyckades dessutom hindra Swiftavtalet, som reglerar överföringen av finansiella uppgifter till amerikanska myndigheter, samt avtalet om överföring av passageraruppgifter (PNR). Genom att kritisera lagstiftningsreformen i Ungern uppmärksammade vi att EU:s grundläggande värden måste respekteras, och vi krävde ett varningssystem där EU:s institutioner övervakar att de grundläggande rättigheterna respekteras. Även om vi inte lyckades få till stånd ett fullfjädrat EU-asyssystem förbättrade vi flyktingarnas situation genom att skapa olika typer av diskrimineringskäl för beviljande av asyl och genom att inrätta en människorättspanel med företrädare för icke-statliga organisationer i gränskontrollorganet Frontex. Våra insatser för medborgarinitiativet bidrog till att minska EU:s demokratiska underskott. Medborgarinitiativets genomslagskraft illustrerades av initiativet mot vattenprivatisering.

I utskottet för framställningar stödde vi olika medborgares kamp mot spansk kustlagstiftning, kemiskt avfall i Huelva i Spanien och föroreningar från stålfabriken i Taranto i Italien. Vi har också drivit på frågorna om lika lön och kvinnors representation i styrelser.

I spåren av Sunday Times-incidenten och Dalligate har De gröna/EFA-gruppen utformat kompromisser med övriga grupper om uppförandekoden för parlamentsledamöterna. Kodens bindande regler för finansiell insyn hör nu till världens strängaste, även om det fortfarande inte föreskrivs några straffrättsliga instrument mot mutor.

Detta har vi inte lyckats åstadkomma: Vi bevittnade hur Europaparlamentet antog en andra version av Swiftavtalet som endast innebar smärre förbättringar av integritetsskyddet. Industrilobbyister förhindrade antagandet av ett ambitiöst dataskyddsavtal, som nu sitter fast i rådet precis som vårt förslag om förbättrade föräldraledighetsregler. Trots våra ansträngningar att få till stånd en färdplan för hbt-rättigheter har det inte skett några framsteg på lagstiftningsområdet. Situationen för irreguljära invandrare i de sydliga medlemsstaterna är också fortsatt mycket svår.

5. Främja global solidaritet och säkerhet

Huvudfrågor: Det största geopolitiska skiftet i EU under de senaste fem åren inträffade under den arabiska våren. Läget i dag, från Tunisien till Egypten, är fortfarande osäkert, och i Syrien har till och med inbördeskrig utbrutit. Länder som Brasilien och Kina stärker sin ställning, och den globala kapplöpningen i jakten på naturresurser har fått WTO-förhandlingarna att gå i stå. Följden har blivit att EU har slutit flera tveksamma frihandelsavtal, och nyligen inlett förhandlingar om ett omfattande frihandelsavtal med USA: det transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar. På utvecklingsområdet har millennieutvecklingsmålen tappat styrfart med ett år kvar till slutmålet 2015.

Detta har vi åstadkommit: De gröna/EFA-gruppen har bidragit till att utforma den nyinrättade Europeiska utrikestjänsten och stabilitetsinstrumentet och har kämpat för att inrätta Europeiska unionens särskilda representant för mänskliga rättigheter. Vi var drivkraften bakom EU:s ställningstagande mot klusterbomber och krävde att dessa skulle avskaffas. Det var vi som satte en konsekvent politik för utveckling på EU:s dagordning. Våra krav rörande skatteparadis fick genomslag i utvecklingspolitiken innan kommissionär Algirdas Šemeta tog upp dem. Efter den arabiska våren förhandlade vi fram förbättringar i EU:s makroregionala strategi för Medelhavsområdet.

Detta har vi inte lyckats åstadkomma: Vi lyckades inte införa förhandskontroller vid export av produkter med dubbla användningsområden, t.ex. telekommunikationsteknik och kemikalier, främst på grund av en plötslig omsvängning hos ALDE-gruppens tyska delegation. S&D-gruppen och EPP-gruppen fick igenom en reform av det allmänna preferenssystemet som kommer att försvaga utvecklingsekonomierna ytterligare. I reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken blev vi nedröstade i frågan om stopp för exportsubventioner, som är ett hot mot den globala livsmedelsförsörjningen. Våra krav när det gäller brett ekonomiskt stöd för att stabilisera demokratiseringsprocessen efter den arabiska våren fick inte nödvändigt stöd.

6. Främja kulturell mångfald

Huvudfrågor: Den kulturella mångfalden hotas av en globaliserad enhetskultur och de utmaningar som ett politiskt integrerat Europa innebär. Samtidigt som den ekonomiska krisen har satt Europas kultur- och utbildningsprogram på hårda prov belyste den också kulturens ekonomiska aspekter, särskilt när diskussionen om Acta-avtalet fick upphovsrättsfrågorna att hamna i förgrunden. Piratpartiets två första parlamentsledamöter i vår grupp har stärkt och diversifierat vår ståndpunkt på detta område.

Detta har vi åstadkommit: De gröna/EFA-gruppen har utnyttjat översynen av EU:s utbytesprogram, t.ex. Erasmus, för att verka för utbildningsmöjligheter för alla. Vi har sett till att diskussionen om upphovsrätt och piratkopiering fortsätter och att olika ståndpunkter och intressen i den kreativa processen balanseras. Vi påverkade i hög grad utformningen av det europeiska digitala biblioteket Europeana. Dessutom avspeglades vårt traditionella engagemang för kulturell mångfald i initiativen från de regionala partiernas parlamentsledamöter då vi uppmärksammade värdet av och hoten mot EU:s språkliga mångfald.

Detta har vi inte lyckats åstadkomma: Vi kunde inte stoppa den europeiska lånegarantin för masterstudenter i utbytesprogrammen, vilket kan öka risken för att ungdomar skuldsätts. I flera upphovsrättsrelaterade ärenden blockerade branschen vår öppenhetslinje.